

Fremsat den 7. november 2023 af Rosa Lund (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL), Runa Friis Hansen (EL), Anne Hegelund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Søren Søndergaard (EL) og Victoria Velasquez (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at ændre dokumentationskravet for anvendelse af udlændingelovens § 19, stk. 7

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag inden udgangen af indeværende folketingsår, der gør det muligt for familiesammenførte partnervoldsudsatte at påberåbe sig udlændingelovens § 19, stk. 7, i afgørelser om inddragelse af deres opholdstilladelse efter samlivsophævelse i tilfælde, hvor det ikke kan dokumenteres, at den udøvede vold er den reelle årsag til ophævelsen, såfremt de i øvrigt kan dokumentere volden.

Formålet med forslaget er at give familiesammenførte voldsudsatte bedre mulighed for at forlade en voldelig partner ved at mindske risikoen for, at de herved mister deres opholdstilladelse.

Bemærkninger til forslaget

Ifølge Socialstyrelsens undersøgelse af vold i nære relationer har næsten halvdelen af kvinder på de danske kvindekrisecentre etnisk minoritetsbaggrund («Undersøgelse om vold i nære relationer 2022», Socialstyrelsen, den 27. maj 2022). Disse kvinder bor på krisecentre, fordi de ellers lever i voldelige forhold. Mange af disse kvinder er familiesammenførte med en herboende partner, hvorfor deres opholdstilladelser er samlivsbetingsbet. Det stiller familiesammenførte voldsudsatte i en sårbar situation, da de risikerer at miste deres opholdstilladelse, hvis de forlader partneren.

Læg hertil, at de herved kan risikere at miste kontakten til deres børn og at blive hjemsendt til lande, hvor fraskilte kvinder er meget dårligt stillede. Det betyder, at mange familiesammenførte partnervoldsudsatte bliver hos deres voldelige partner.

Det er på trods af at udlændingelovens § 19, stk. 7, faktisk giver myndighederne mulighed for at forlænge eller undlade at inddrage en opholdstilladelse ved et samlivsbrud, hvis dette skyldes vold.

Bestemmelsen kommer dog sjældent i brug og er så uigennemskuelig, at det ifølge forskere er de færreste voldsudsatte, der tør løbe risikoen («Frygt for udvisning binder kvinder til voldelige ægtemænd», Anika Liversage, Politiken, den 1. december 2021).

En af årsagerne hertil er, at bestemmelsen kun giver mulighed og altså ikke ret til egen opholdstilladelse, selv når den voldsudsatte lever op til bestemmelsens øvrige krav om dokumentation og integrationsvillighed.

Gældende lovgivning

En opholdstilladelse meddelt efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1, § 9 c, stk. 1, eller § 9 q, stk. 2, (familiesammenføring af ægtefæller eller faste samlever) er betinget af, at parret har fælles bopæl. Hvis dette samliv ophører, er der som udgangspunkt grundlag for at inddrage eller nægte at forlænge opholdstilladelsen, fordi denne betingelse for opholdstilladelsen ikke længere er til stede, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1.

Det fremgår dog af undtagelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 19, stk. 7, at der ved afgørelse om inddragelse af en opholdstilladelse som familiesammenført til en ægtefælle eller fast partner skal tages særligt hensyn til, om opholdsgrundlaget ikke længere er til stede, som følge af at udlændingen eller dennes barn har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. her i landet.

Hvis sådanne årsager er baggrunden for samlivsophøret, vurderer Udlændingestyrelsen, hvorvidt forholdene er omfattet af udlændingelovens § 19, stk. 7. I givet fald kan Udlændingestyrelsen træffe afgørelse om at forlænge eller at undlade at inddrage opholdstilladelsen.

Når Udlændingestyrelsen behandler en sag herom, skal den voldsudsatte dokumentere voldsudøvelsen, og det skal sandsynliggøres, at det er den reelle årsag til samlivsophæ-

velsen. Dertil lægges der vægt på, hvorvidt den voldsudsatte har udvist vilje til at lade sig integrere i det danske samfund, for eksempel ved at være jobsøgende, modtage danskundervisning og deltage aktivt i foreningslivet.

Problemer ved gældende lovgivning

Forslagsstillerne finder, at kravet om, at man som voldsramt skal kunne dokumentere, at et samlivsbrud med en voldelig partner skyldes volden, er unødvendig strengt og ikke i overensstemmelse med viden om karakteren af vold i nære relationer.

De færreste voldsramte forlader deres partner, første gang de udsættes for vold. Faktisk viser Socialstyrelsens undersøgelse af vold i nære relationer fra 2022, at hele 39 pct. af krisecenterbrugerne har været udsat for vold i mere end 5 år af deres voksenliv, jf. Socialstyrelsens undersøgelse som omtalt ovenfor.

Det skyldes, at vold i nære relationer ifølge fagekspertes er en kompliceret størrelse, der bl.a. ledsages af manipulation og kontrol, hvilket kan gøre det svært for den voldsramte at forlade voldsudøveren. Det betegnes af fagekspertes for »voldsspiralen«, hvorigennem »partnervold [bliver] normaliseret og bagatelliseret af både udøveren og den udsatte, da den langsomt bliver en del af deres hverdag«, hvilket betyder, at »den voldsudsatte kvinde handlingslammes og mister både mod og evner til alene og ved egen kraft at komme ud af volden« («Vold mod migrantkvinder i Danmark», Danner, udgivet den 26. november 2018). Denne dynamik kan være endnu mere udtalt for familiesammenførte kvinder, fordi de mangler ressourcer såsom »netværk, danskundskaber og uddannelsesmæssige ressourcer« («Etniske minoritetskvinder og skilsmisse – med fokus på muslimske praksisser», VIVE, udgivet den 14. januar 2020).

Det kan tillige være livsfarligt at forlade en voldelig partner. Faktisk peger international forskning på, at partnerbrud er en af de største risikofaktorer for drab («Det farligste tidspunkt er, når hun bryder med volden«, danner.dk).

Derfor kan det tage lang tid at finde modet til og muligheden for at forlade forholdet, og det kan nærmest betyde, at man ikke ophører det på grund af, men faktisk på trods af volden. Det betyder, at det i sådanne tilfælde er vanskeligt at bevise, at man forlader partneren på grund af volden, som man ellers har levet med indtil da. Derfor bør det ikke være et krav, at man skal godtgøre, at man har forladt en voldelig partner på grund af volden, såfremt man i øvrigt kan dokumentere, at man er eller har været udsat for vold i relationen.

Ændringsforslag til gældende lovgivning

Det foreslås, at der fremsættes lovforslag, der gør det muligt for familiesammenførte voldsudsatte at påberåbe sig udlændingelovens § 19, stk. 7, i afgørelser om inddragelse af deres opholdstilladelse efter et samlivsbrud, også i tilfælde,

hvor det ikke kan dokumenteres, at samlivsbruddet skyldes vold, såfremt man i øvrigt kan dokumentere volden.

Skriftlig fremsættelse

Rosa Lund (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ændre dokumentationskravet for anvendelse af udlændingelovens § 19, stk. 7.

(Beslutningsforslag nr. B 39)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.